

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČICEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštne čeki, uradu štev. 13.633.

Slovensko razočaranje.

Gotovo je, da ni nihče v Jugoslaviji ujedinenja tako pozdravil ko slovenski narod. Tako splošno in tako silno je bilo v prvih časih navdušenje Slovencev, da so vsi brez izjeme kar tekmovali med seboj, kdo bo hitreje in dosledneje znošil vse v Beograd. Kakor za stavo so se metale proč stare pravice in v vsaki stvari se je zahtevalo, da odloči Beograd. Da, šlo se je celo tako daleč, da se je smatrala samo tista odločitev pokrajinske vlade za pravo, ki je bila odobrena od osrednje vlade.

Tako pretirano navdušenje, taka navtavnost in tako preziranje lastnih pravic je končno moralo roditi samo slabe posledice. In te so tudi hitro prišle in v obdobju meri. Zapravljena je bila deželna avtonomija, centralizirana vsa uprava in končno je še prišla davčna preobremenitev.

Posledica vsega tega je bilo silno razočaranje, ki je rodilo drugi ekstrem, da je vse prav tako bežalo od Beograda, kakor je svoječasno hitelo v Beograd. In da bo slika popolnoma harmonična, vodi danes one, ki hite od Beograda ravno tako g. Korošec, kakor je svoje dni vodil one, ki so hiteli v Beograd.

Toda ekstremna politika ni nikdar dobra in zato je čas, da krenejo Slovenci na srednjo pot, da niso niti slepo zaljubljeni v Beograd, a da tudi nimajo slepe mržnje do Beograda.

Ne zadostuje pa, če krenejo na pravo pot samo Slovenci, temveč treba je, da krenejo na njo tudi Srbi. Tudi oni morajo revidirati svojo politiko in jo prilagoditi mišljenju Slovencev. Predvsem pa se morajo zavedati, da so Slovenci razočarani in sicer utemeljeno, pa čeprav po lastni krivdi.

Imajo pa Srbi tudi sami največji vzrok, da razumejo razočaranje Slovenije. Ne izvira to razočaranje toliko iz načelnih vzrokov, temveč v prvi in skoraj edini vrsti iz upravne nesposobnosti osrednje vlade. Menda ni treba naglašati, da slaba uprava ne tepe samo Slovencev, temveč tudi Srbe, pa čeprav morda v manjši meri.

Ni pa uprava samo tehnično slaba, temveč trpi tudi od čisto napačnega mišljenja. Tako je v Beogradu vse polno upljivih uradnikov, ki mislijo, da more prenesti kakšna pokrajina kulturni in gospodarski zastoj zato, ker še druga pokrajina povzroči napredek druge in mestih se misli, da mora napredek ene pokrajine povzročiti napredek druge in da se tako napačno niveliranje more zagovarjati.

To pa ni res, ker pokrajina, ki čuti, da se silno ovira njen razvoj, mora nujno siliti tja, kjer teh zaprek ni. Zato more biti posledica takega napačnega mišljenja samo ta, da se v zapostavljeni pokrajini vedno bolj veča separatistično stremiljenje, ki more koncem koncev roditi še bolj nevarne posledice.

Nepojmovanja slovenskih kardinalnih potreb si končno ne more Slovenija drugače razlagati ko iz pomanjkanja pravega bratskega čustvovanja. In v tem je razočaranje Slovenije najbolj nevarno. Tako zelo smo obdani od sovražnikov, tako v stalni nevarnosti, da bo treba združiti vse sile za nadmočen boj, da je absolutna sloga vseh Jugoslovenov predpogoj njihovega obstanka. Kdor pa ne stremi za likvidacijo slovenskega razočaranja, ta ruši enotnost jugoslovenskih plemen.

Slovensko razočaranje obstoji in na njem sloni politična moč SLS. In to razočaranje bo obstajalo tako dolgo, dokler

Horthyjev položaj neizbežen.

Budimpešta, 13. januarja. Višji državni pravdnik je naznanil, da zahteva francoska banka od princa Windischgratza odškodnino. Direktor Emery je izjavil, da mora obdržati tako dolgo svoje organe na Madjarskem, dokler ne dobi francoska banka vseh potrebnih podatkov v svoje roke. Kakor se doznava, poseduje princ Windischgratz 8200 juter lastne zemlje, od tega 2200 juter na Češkoslovaškem. Poleg tega je on fideikomisni naslednik posestva, ki meri 84 tisoč juter. V političnih krogih trde povsem zanesljivo, da so imeli diplomatski zastopniki tujih držav konferenco, na kar so posetili začasnega zunanjega ministra Valka. Dalje se je doglavo, da je najbližja okolica Horthyja zapletena v falzifikatorsko afero. Po konferenci z diplomatskimi zastopniki je minister Valko s predsednikom vlade Bethlenom

odšel k regentu Horthyju. Tam je bilo dogovorjeno, da je treba tudi v bodoče gledati na to, da Horthyjevo ime ne bo vpleteno v ta škandal. Pričakuje se, da bo Horthy, čim se mu bo nudila ugodna prilika, zapustil svoje mesto. To bi se imelo zgoditi čez kakih šest mesecev. Težko je doznati točnost teh vesti, ali jasno je, da je nevzdržen položaj Horthyja in njegove diktature.

HUJSKAČ ULAIN NI BIL ARETIRAN.

Budimpešta, 13. januarja. Dementirajo se vesti, da bi bil aretiran poslanec Ulain.

BRIAND O AFERI.

Pariz, 13. januarja. Briand je izjavil, da ima madjarska falzifikatorska afero politično ozadje, ki ne sme ostati prikrito že zaradi dobrih odnosov med obema državama.

Dinarski falzifikatorji prejeti.

Berlin, 13. januarja. Kakor javlja policija iz Bielefelda, je bilo v preiskavi proti ponarejalcem jugoslovenskih novčanic ugotovljeno, da se je v tiskarni Norfolk natisnilo skupno 8500 kosov bankovcev. Vsi ti bankovci so že prehitopljani v Jugoslavijo. Naročeno pa je bilo v celem 30 tisoč kosov jugoslovenskih tisočakov. Po izpovedbi nekega aretiranca je tiskarna ustavila danjnjše tiskanje, ko Josip Meil ni ob določenem času plačal vsote, ki je bila pogojena za tiskanje. Delavci v tiskarni, ki so imeli opravka s tiskom novčanic, sploh niso vedeli, da tiskajo falzificirane bankovce, ker so bili klišeji prirejeni za tisk reklamnega papirja. Na listkih je bil namreč po vrhu novčanic črtisan napis: »Fratelli Loratini & Co, Castellgrande, trgovina z vinom in živežem«. Ponarejalci so potem izrezavali novčаницe iz tega papirja

in jih tihotapili v Jugoslavijo, kjer so jih spravili v promet.

Duisburg, 13. januarja. V Duisburgu in Bielefeldu je bilo aretiranih več jugoslovenskih državljanov, ki so vsi vpleteni v afero ponarejanja jugoslovenskih tisočakov. Med aretiranci je veliko številno dalmatinskih krošnjarjev, o katerih se najbolj sumi, da so prenašali ponarejene tisočake v Jugoslavijo. Včeraj je bil aretiran tudi Josip Meil, ki je iniciator vse te velike afere in ki je tudi naročil tiskanje novčanic v tiskarni.

Zagreb, 13. januarja. Uradnik kriminalnega oddelka zagrebske policije dr. Bogdanović je včeraj brzojavno obvestil zagrebsko policijo, da je uspelo v Duisburgu prijeti enega od glavnih članov družbe za falzificiranje naših novčanic, Petra Cara.

Kako postopa „Slovenec“ z rovinjci.

Zagreb, 13. januarja. Pred nekaj dnevi je izšel v »Jutarnjem listu« članek g. Demetrovića z naslovom »Slovenija«. Na podlagi tega članka je g. Kalan, generalni vikar v Collegium Marianum odpustil iz Jugoslovanske tiskarne, kjer se tiska »Slovenec«, Josipa Petriča, ker je Terseglav zatrjeval Kalanu, da je Petrič avtor tega članka, ki ga je podpisal Evgen Demetrović v »Jutarnjem listu«. Na osnovi tega se »Jutarnji list« ponovno bavi s klerikalizmom, zlasti v Sloveniji. Demetrović v tem članku zanika, da bi bil Petrič kedaj za »Jutarnji list« napisal eno samo vrsto in naglašja, da je še ob zadnjih volitvah bila Slovenija z malimi izjemami vsa črna. Kdo bi pač mogel misliti, da bi se že po nekaj meseceh mogla vršiti zborovanja in bi se moglo na njih enako govoriti, kakor je govoril Radić v Krškem. Organizacija slovenskega ljudstva v Slovenski ljudski stranki se je zdela čvrsta in nepremagljiva. Lahkomiselno bi bilo trditi, da ona ni bila čvrsta. Zgrešena politika SLS, za

katero ni odgovoren samo dr. Korošec, ki pravzaprav ni več voditelj stranke, temveč njen politično-diplomatski reprezentant, medtem ko so jo vodili škof dr. Jeglič, a pravi voditelj in njen intelektualni iniciator kanonik Kalan, — je imela za posledico ekonomsko-financijsko osvoboditev pridobitnih, a s tem tudi kulturnih in političnih organizacij Slovenske ljudske stranke. Moč SLS ali na kratko klerikalne stranke je slonela na teh organizacijah, ki ji je vodil kler. Danes je moč klerikalcev razbita. To bo vedno bolj slabilo njih organizacije, to bo povzročilo, da bo njih politična moč nazadela kljub neumorni zgibnosti mlajšega klera z dr. Kulovcem na čelu. Navedel sem vse to, da pokažem klerikalce na delu in to specijelno klerikalizem v Sloveniji, ki ni nevarnost samo za to krasno deželo, ampak za celo državo. Neskrupuloznost postopanja v slučaju Petrič je jasen znak za to, koliko so vplivale Kristove muke na ljudi, katerih usta so polna ljubezni do bližnjega.

ne bo osrednja uprava smatrala slovenske potrebe za prav tako važne, kakor so ji važne srbijanske.

Pa še ena stvar je nujno potrebna. Ne sme si lastiti uradnik v ministstvu pravice, da sam odloča o trgovinski ali gospodarski politiki države. Dejstvo, da si prisvaja uradnik trgovinskega ministstva pravico, da sme prapagirati demontiranje slovenske industrije, je nezaljša-

nost, ki se pod nobenim pogojem ne bi smela trpeti. Uradnik ima izvajati to, za kar se je izrekla skupščina, nima pa delati nobene svoje politike.

V življenjskem interesu države je, da se konča razočaranje Slovenije. Ni to odvisno toliko od Slovencev, kakor pa od Beograda, ki bo položil državniški izpit, če bo to svojo nalogo razumel.

Seja finančnega odbora.

Beograd, 13. januarja. Na včerajšnji popoldanski seji finančnega odbora se je razvila diskusija o ekspozeju namestnika ministra financ. Prvi je govoril samostojni demokrat Juraj Demetrović, ki v pričetku govora poudarja, da je naša država unikum, ker se je pričela diskusija o proračunu brez pregleda dohodkov in izdatkov in brez ministra financ. Odpotovanje dr. Stojadinovića v Ameriko je pravi beg. Nato govori o ekspozeju ministra Uzunovića in pravi, da ta vlada smatra proračun, ki znaša 13 milijard, za štedenje. Ravnotežja v proračunu ni. Naglašja, da priznava minister Krajač v nekem zagrebskem listu, da je pri nas inflacija, opozarja na komunistično nevarnost, ki je ni uničil zakon o zaščiti države, temveč je ta uničil konjunkturo in povoljne razmere. Nato govori demokrat Agatonović, ki tudi omenja štedenje in ravnesje. Ni ne enega ne drugega. Dosedanja finančna politika je šla le za tem, da podraži življenje. Predlaga, da se ustvari kontrolno telo, ki naj proučava vse državne pridobitne ustanove in izroči one, ki se ne rentirajo, privatni inicijativi. Za njim govori dr. Polić, ki se strinja z vsemi ugovori opozicije. Opravičena je redukcija uradništva, zlasti najslabšega, zaradi poveljnih razmer. Ali vladi se priporoča, da naj redukciji ne zapadejo sposobni, a nekvificirani uradniki. Boji se, da bodo pri redukciji trpeli zopet Hrvati. Zastopnik ministra financ ni nič govoril o izenačenju davkov, četudi je bila dana obljuba, da bo ta zakon sprejet do 1. februarja. Nato je govoril posl. Pušenjak, ki v obširnem govoru kritizira proračun in se pritožuje nad redukcijo v Sloveniji. Potem se je glasovalo in je bil ekspoze in proračun sprejet v načelu s 15 proti 7 glasovom. Ob 9. zvečer je bila seja zaključena in je prihodnja odredjena za danes dopoldne ob 9.

POSVETOVANJA RADIKALNIH PRVAKOV.

Beograd, 13. januarja. V predsedništvu vlade se je vršilo posvetovanje med Ljubo Živkovićem, Uzunovićem in Ljubo Jovanovićem. Temu posvetovanju pripisujejo velik pomen, ker mislijo, da se je tam razpravljalo o političnem položaju in da se je iskal način, kako bi se najprej uredile razmere v radikalnem klubu. Podrobnosti s te konference se drže popolnoma tajno. Posvetovanja med najodličnejšimi radikali se bodo še nadaljevala, tako da bo mogoče priti s konkretnimi predlogi pred Pašića, ki se, kakor se pričakuje, kmalu povrne. Kakor izgleda, bo sedaj poklican v Beograd tudi Aca Stancjević.

NEMSKI SOCIALNI DEMOKRATI PROTI VSTOPU V VLADO.

Berlin, 13. januarja. Vodstvo socialno-demokratske stranke je imelo včeraj v torek v državni zbornici sejo, na kateri je razpravljalo o vprašanju velike koalicije. Večina odbora je sklenila, svetovati članom stranke, naj vstrajajo pri zaključku, da odklonijo vstop v veliko koalicio.

KRATKA SEJA VLADE.

Beograd, 13. januarja. Včeraj popoldne za časa seje finančnega odbora je bila v predsedništvu vlade krajša seja ministrskega sveta, na kateri so se rešavala nujna resorna vprašanja, ker potuje zastopnik predsednika vlade minister Gjuričić v Valjevo, kjer bo prebil pravoslavno novo leto, nakar se bo vrnil v Beograd.

Oa se sliši tudi druga plat zvona.

Dan na dan čitamo slavošpeve samostojno demokratskega tiska, kako da se samo SDS trudi za dobrobit Slovenije in v kako silno škodo ji je HSS, oziroma poslanec Pucelj. In v tisku SLS se čita prav isto, samo da se mesto SDS hvali SLS.

Da sliši slovenska javnost tudi drugo plat zvona, objavljamo izvešček iz članka posl. Pucelja, ki ga objavi današnji »Kmetijski list«. Tako bo naša javnost pravilno informirana in v stanju, da objektivno presodi, koliko so očitki tiska SDS in SLS upravičeni.

Članek poslanca Pucelja se glasi:

ŠTEDNJA IN DRŽAVNI PRORAČUN.

Težko gospodarsko stanje v celi državi, posebno med kmečkimi, obrtnimi in trgovskimi stanoviti je prisililo končno tudi ljudi takega prepričanja, ki doslej to niso znali, da je treba pričeti štediti. Ob koncu vojne in pričetku naše nove države je vse samo tekmovalo, kaj nam je potrebno, a ne kako bomo dosegli in vzdrževali. Ideja za idejo je hitela, kaj nam je na tem in na onem polju potrebno, nihče pa se ni vprašal, če bomo vse to tudi mogli vzdrževati in plačevati. Tako se je ustanovilo zlasti vse polno novih uradov in povečalo starih.

Dasi tvorijo direktni davki v našem državnem proračunu samo 12 odstotkov vseh državnih dohodkov, vendar so nas že doslej takole izčrpali, da dosedanjega obdobja v bodoče več ne prenesemo. Ne samo mi Slovenci, nego tudi Hrvatje in zlasti Vojvodinci, ki so med vsemi v državi najhujše obremenjeni. Ni ob takem razpoloženju težko razumeti tendenco, ki se je pojavila povsod in teži za tem, da se prične v državnem gospodarstvu z najstrožjim štedenjem. To je spoznala tudi vlada, ki je prvotno sestavljen državni proračun v znesku okrog 20 milijard znižala na 12.900 milijonov dinarjev. In ko je bil ta — že sicer kruto obsekani proračun — predložen narodni skupščini, je bilo mišljenje v vseh poslanskih klubih soglasno, da ga v tej višini ni mogoče sprejeti. In na prvi seji finančnega odbora so poslanci vladine večine tekmovali s celokupno opozicijo v tem, koliko bo treba škrtati. Eden je bil glasnejši in odločnejši od drugega in soglasno izrečeno mišljenje vseh govornikov je bilo, da je treba škrtati iz predloženega proračuna najmanj 4 do 5 milijard.

Zdaj, ko je ta proračun komaj prišel v razpravo v sekcijo finančnega odbora, ko se je komaj za nekoliko milijonov štedenja spovedlo, pa vpijejo trobila tistih gospodov, ki so to morda samo iz demagogije — predlagali in zahtevali, da to ne gre in da tako ne sme biti. Godijo se celo hujše stvari. Čitam v slovenskem dnevniku, da dolguje država cestam v Sloveniji 100.000.000 Din — dasi bi lahko dobil na Gradbeni direkciji pojasnilo, da znaša ta dolg svote 9.000.000 Din. Ali pa me vpraša gospod z akademsko obrazložitvijo: »Ste dobili ta teden naše prošnje?« »Sem!« — odgovorjam in nadaljujem: »Ali bo prišla v proračun?« — Iz tega mi je jasno, da je v celi Sloveniji komaj nekaj desetlin, ki vedo, kaj je proračun in kako se sestavlja, zato naj mi ti redko sejanje ne zametijo, če drugim obrazložim, kako se sestavlja naš letni državni proračun.

Vsako ministristvo zahteva od svojih podrejenih uradov po pokrajinah, da jim vsaj do konca meseca julija določijo zahteve in predloge za bodoče proračunsko leto. V ministristvu to potem pregledajo, urede in izvršijo prvo brisanje. Ko je to gotovo, pretresa se v ministristvom svetu. Tu čuje finančni ministrist celokupne številke posameznih resorov, ugotavlja prihode in izdela tako pravo Prokurstovo posteljo. S številko dohodkov se krajšajo izdatki. Običajno nesistematično, nego, ali politično ali pa kdo je energičnejši v obrambi. Prične ponovno brisanje, nova pogajanja. Pojavi se kaj nepričakovanega v vnanji ali notranji politiki, ali novi izdatki, ali izpadek že predvidenih dohodkov in že zopet je novo popravljanje tukaj. Potem pride še vse v posebno čistilnišče bučžetarnega oddelka v ministristvu financ. Tu so najneizprosnejši. Načelniki ministristev branijo tu svoje postavke ali tudi tukaj zopet tako, kakor so jim bili že pri srcu. Rezultat je razumljiv. In tako obdelan in obsekan proračun dobimo v roke mi člani finančnega odbora, ki smo sklenili soglasno, da bomo štedili do skrajnosti in brisali od trinaestih milijard vsaj tretjino. Tudi tu branijo ministristi in načelniki svoje proračune, bolj ali slabše, največkrat pa po gori povedanem načinu. Opozicijo pa je sedaj strah prvotne demagogije. Ze trobijo umik in v Sloveniji bo letos — po koledarju — vsega kriv Pucelj, tudi če n. pr. ne bo sena, kar se pa še sedaj za enkrat ne ve.

H gornjim napakam se pridružijo še druge. Imamo poslance n. pr. iz Učice, ki ne poznajo prilik v Pirotu. Kdo mu bo zameril, če ne more razumeti potreb Brodarjevega okraja ali pa obratno? Kdo bo nadalje zameril Srbom, če so se v sto letih navadili vladati v svoji državi, za katero so toliko krvi prelili, in nas ne vpoštevajo, kakor to naše resnične potrebe zahtevajo, če mi navadno samo zabavljamo ne vselej po potrebi nego večinoma po modi in razpoloženju? In če smo dokazali do danes toliko nedoslednih napak? In če je naša kritika samo zato tako glasna, da izpodrinemo tekmece, pa sami sedemo na to mesto in podpiramo stari sistem dalje. Kdo bo poprašal in vsem enako pravičeno, če so tukaj na razpolago drugi, ki bi hegemonijo radi priprli za perišče vladine moči? In tako je še marsikaj tukaj. N. pr. letošnji proračun ministristva javnih del je bil prvotno sestavljen v znesku ene milijarde in stošestdeset milijonov. Če bi bilo dovolj denarja zanj, bi bilo vse zadovoljno razen opozicije, ki ne sme nikoli biti zadovoljna. Ali šel je po gori pisani trnjevi poti. Obsekan in oklešen od milijarde stošestdeset milijonov na 450 milijonov je prišel k nam v finančni odbor, kjer ga čakamo s sekirami,

žagami, noži in rezilniki... Gospod, ki me je vprašal po Novem letu, če bo njihova potreba prišla v državni proračun, ne ve in z njim še marsikdo ne ve, da pravi člen 113. Ustave: »Narodna Skupščina ne može predložene partije povečati, a može jih smanjivati i izstaviti.« Naloga nam je odmerjena, parola štednje je tu in razumljivo je pametnemu človeku, kako potem tak proračun izgleda. Na mene so napravili takle vtis: Umetnik je izdelal velik kip in ga je oddal na železnico. Ugotovili pa so tu, da je kip prevelik in pretežak, da bi ga v tej formi spravili naprej. Če bi poklicali umetnika, bi najbrže v ozadiju izdolbel nepotrebno maso in tako kip olajšal ali bi ga celo razpolovil na mestu brez škode, drugače pa bi se ga ne dotikal, ker ima interes, da kip ostane kip. Z našim proračunom se po teh načelih ne postopa, nego gre vse tako, kakor bi kip prepuštili navadnim delavcem, da ga olajšajo. Ti pa bi najprvo odbili glavo, roke, ramena in vse važnejše geste in gube in bi kip ne bil več kip. Zlasti proračun ministristva javnih del je name napravil tak vtis. Naša naloga v zmislu člena 113. ustave pa je, da to na vsej fronti brišemo in klestimo, ker moramo zmanjšati po zahtevah opozicije najmanj za 4—5 milijard.

DOSEDANJE DELO.

Do sedaj smo v sekciji finančnega odbora začeli najpoprej socialno politiko. Tu smo dosegli nekoliko milijonov štedenja. In sicer tam, kjer se to more. Uradnikov in uradnic je preveč in smo nekaj mest brisali. Kaj pa se je zgodilo? Tisti farizeji iz opozicije, ki so prej in sicer prvi vpili, da treba štediti do pet milijard, so pa zdaj zavpili: zoper socialno politiko so ali pa: proti uradnikom nastopajo. Brisali smo nekaj službiških mest pri zaščiti mladine, in sicer zato, ker sem n. pr. izprevidel, da v Sloveniji tak zavod izhaja s štirimi močmi, v Srbiji pa jih ponekod potrebuje 11, pa so že zavpili: glejte jih: sirotno dečo mečejo na cesto. Ponekod so se silne svote vstavile za kurjavo, razsvetljavo, pisarniške potrebe, novo pohištvo, drugod manjše, pa smo one večje zjednačili z oimimi manjšimi, že vpijejo: proti naši pokrajini so, mrzijo nas itd. Mogoče pa je, da se zgodi kaj tudi kakšna krivica, ker nam v centrali ne vedo dosti povedati o razmerah v pokrajinah. In potem je šele vpitje pri tistih, ki so zahtevali štedenje — menda edino zato — da bi tudi vpili, da bi jih ne ubogali.

Pri ministristvu zdravja smo odkrili pravi monstrum naše notranje uprave. In sicer dvakratno drugo instanco tega ministristva po pokrajinah.

To ministristvo ima dvojne druge instance: ima svoj inspektorat, kakor direkcije gori navedene in ima svoje referente pri velikih županijah, kakor doli navedena ministristva. Večinoma so ti gospodje šefi vsi v generalnem činu I-III. In če to grajamo, zmanjšujemo, če to dvojno drago upravno službo stiskamo, že vpijejo: proti zdravju so! Ponekod imajo zdravniki posebne honorarje, poleg teh pa jim je država vzdrževala še konje. Brišemo to in že vpijete, da siromakom ne privoščimo zdravniške pomoči. V Sloveniji so bolnice najboljše urejene in pa bolnišnica oskrba najcenejša. Če zahtevamo tak red drugod, že se oglasi posamezni nergač in očitja, da smo proti Srbom.

Največjo podlago za prisposodob o kipu je tvorilo ministristvo za javna dela. Tu je pri delu okoli proračuna zlasti Slovenija mnogo utrpela. Ali samo na enem mestu. Brisala se je pristojbina, ki je predvidevala 22 in pol milijona dinarjev in sicer 9.000.000 Din za triletni zaostali dolg okrajnim cestnim zastopom in odborom in pa prispevek za letošnje vzdrževanje. Jaz sem na konferenci vladine večine storil v polni meri svojo dolžnost. Tudi »Slovenec« gospodi je to znano. Na seji pa sem pred dnevnim redom podal izjavo, da bi ne mogel sodelovati pri tem proračunu, če se ta krivica Sloveniji ne popravi, na kar je izjavil g. ministrist javnih del in zastopnik ministra financ Nikola Uzunović, da bo napel vse možnosti, da se mojim opravičenim zahtevam ustreže in da napel popravi. »Slovenec« pa je prinesel tri kolone poročila za tri besede dr. Kuloveca, ki ga nihče ni poslušal in ne razumel, vse pa tendenciozno tako, kakor bi se jaz pravzaprav boril zato, da bo Slovenija oškodovana. Takšno postopanje vzbuja vtis neresnosti in silno kviri uspehe. Toda Slovenci radi boro take stvari in zato se jim servirajo. Pa še druga nerazumstva so prikazana pri tem proračunu. Če je res, da smo prikrajšani pri tem proračunu. Če je res, da smo prikrajšani pri brisanju gorenje partije za bivše avtonomne geste, pa ni res, da je to slučaj pri državnih cestah. Na to odpade osem in pol milijona dinarjev, škoda, da ni več državnih cest in manj avtonomnih, cestarjev pa imamo v Sloveniji skoro toliko kakor vsa ostala država... Celo Srbija jih ima 60. Slovenija desetkrat toliko. In je še dosti stvari, ki se ne dajo braniti in je zato naše stališče še težje. Ko sem se v konferenci vladine večine boril za naše avtonomne ceste s tem, da sem jim iznesel bivše državne doklade 60, odnosno 70, odnosno 75 odstotkov, ki so jih bivši deželni zbori uporabljali za naše ceste, so mi radikalni odgovorili, da je bilo čas te doklade devetnajstega leta odvojiti in obdržati doma ali pa povedati, da ne mislimo v novi državi plačevati davkov, pa bi bili gospodu Korošcu odgovorili drugače. Zato bi bilo v interesu »Slovenec« in »Jutru«, če bi te stvari poročali tako, kakor so jih zagrešili, ne pa da sedaj kažejo na one, ki so to stanje našli.

Mi bomo štednjo nadaljevali ne glede na vpitje tistih, ki bi tudi vpili v nasprotnem slučaju. Javnost pa naj bo previdna in naj poročila sodi po željah njihovih očetov.

Madjarski škanjal.

»NA MADJARSKEM NI BILO NOBENIH FALZIFIKATOV V PROMETU.«

Tako pravi madjarska policija s ponosom v svojem uradnem poročilu. Čisto lažniv ponos. Ker ravno v tem je bistvo madjarske afera in njenega patriotičnega ozadja, da so madjarski falzifikatorji po vsem svetu razpečavali svoje falzifikate, da bi tako živeli na račun drugih.

VOJASKE OBLASTI ONEMOGUČUJEJO PREISKAVO.

Vojaske oblasti delajo preiskovalni komisiji velike težkote. Na vsakem koraku je potreben poseben pritisk na vojaške oblasti, da bi se mogla preiskava uspešno voditi. Francoski detektivji so dognali, da obstoji na Madjarskem veliko število tajnih vojaških oddelkov, ki se vzdržujejo z državnimi sredstvi. To dejstvo je popolnoma v nasprotju z izjavo mednarodne kontrolne komisije in grofa Bethlena, da je razorožitev v Madjarski popolnoma izvršena.

KRITIČNO STANJE NA MADJARSKEM.

Položaj Bethlenove vlade je zelo kritičen. Nasprotje desničarskih poslancev je vedno močnejše, poleg tega pa je tudi Horthy proti Bethlenu. Zato je stopil Bethlen v pogajanja z opozicijo, da z njeno podporo obdrži večino v parlamentu, če bi ga desničarji zapustili. Opozicija načelno ne odklanja sodelovanja z Bethlenom, stavlja pa sledeče pogoje:

1. Ustanovitev državnega sveta.
2. Nastop koalicijske vlade.
3. Splošna in tajna volilna pravica, ki je bila uvedena že za časa Friedrichove vlade.
4. Razpust parlamenta in nove volitve v zmislu točke 3.

GROŽNJA FRANCIE.

Poročilo madjarske vlade, da je bila falzifikatorska afera samo plod privatnikov in da jo je smatrati za zaključeno, je izzvala v Parizu največje zažudenje. Francoska vlada nikakor ne pristane na to, da bi bila preiskava že zaključena, temveč grozi, da objavi vse material, ki so ga zbrali francoski detektivji, če se ne bi preiskava nadaljevala. Krivda madjarske vlade bi bila tedaj izven dvoma in brez vsakega dvoma je, da bi ves svet obsodil Madjarsko.

Grožnja Pariza pritrjuje tudi London in ravno tako diplomatskemu pritisku, ki ga namerava francoska vlada izvesti v zaščito

svojih interesov. Da bi prišlo do uporabe oborožene sile, ni misliti, ker ima Francija dovolj drugih sredstev na razpolago. Zadoštuje že to, da ustavi sanacijsko akcijo Madjarske in da se potem znane madjarske kroga v prepad, v katerega ji bo brezpogojno že iz gospodarskih vzrokov sledila tudi vlada madjarske falzifikatorske gospode.

Da je afera samo stvar privatnikov, je seveda nezmišeln. Bankovci so se vendar tiskali v državnem kartografičnem zavodu, kjer je običajno kontrola nad tiskom nad vse stroga. Polvarjanje bankovcev so vodili sami državni nastavljenici, šef policije pa je skrbel, da ne pride stvar v javnost. Že samo to zadoštuje, da je nemogoče govoriti o samo privatni akciji.

HORTHYJEVA VOJNA PISARNA.

Nad vse kompromitirana je tudi Horthyjeva vojna pisarna. Afera je dokazala, da se pod tem imenom skriva madjarski generalni štab. Dokazano je dalje, da je ta vedel za ponarejanje bankovcev in vsled tega je bilo tudi več oficirjev pisarne aretiranih.

Za države Male antante nastaja vsed tega nujna potreba, da z vsi silo dosežejo razpust te vojne pisarne, ter da se tudi tu neha igravanje trianonske pogodbe.

S FALZIFIKATI SO HOTELI OSVOJITI GRADISČE.

O začetku falzifikatorske afera se doznava, da je prišel maja meseca l. l. na Dunaj madjarski generalnega štaba Laszlo in skušal pridobiti nekatere oficirje za vpad v Gradisče (Burgenland). Izjavil je, da je za financiranje akcije vse preskrbljeno in da bo princ Windischgrätz s falzificiranimi franki poskrbel, da bo vedno dosti denarja. Nadalje je izpovedal Laszlo, ki je bil stalen gost madjarskega dunajskega poslanstva, da je izjavil nadvojvoda Albreht, da žrtvuje vse svoje ogromno premoženje, če ne bo Otton več njegov tekmeč za madjarski prestol.

STALIŠČE NAŠE VLADE.

Po beograjskih vesteh bo naša vlada storila vse svoje odločitve samo v dogovoru z državami Male antante. In Francijo. Znakratni še pričakovani s strani naše vlade nobenih odločnejših korakov, ker da ni afera še dovolj razčiščena. Kot prvo zahtevo naše vlade se omenja zahteva, da bo tudi našim policijskim uradnikom dovoljeno, da sodelujejo pri preiskavi.

Politične vesti.

— Vsi so za nami pricapljali. Ni še tako dolgo, ko smo bili edini slovenski list, razven »Kmetijskega lista«, ki se je dosledno ter z vso energijo zavzemal za Klodič-Hrovat-Kavčičevo progno. Kako pravilno je bilo naše stališče, se vidi najjasneje iz tega, da so sedaj vse politične stranke in vsi listi pricapljali za nami in da je tudi SLS pustila svojega poslancev Skulja na cedilu. Musilova progna je s tem pokopana in upamo, da bodo njeni zagovorniki dali sedaj mir in da ne bodo več s svojo trmoglavostjo škodovali skupni stvari. Upamo pa tudi, da se ne bo ponovilo, da bi se še kdaj izjavljali nekateri gospodje od Trgovske zbornice za projekt, ki je sporen.

— Nova hrvatska stranka je osnovana in se imenuje »Hrvatska federalistična seljaška stranka«. Nastala je na ta način, da je Hrvatska zajednica zopet enkrat resignirala na svojo samostojnost ter celotno prevzela program Radičevih disidentov in vstopila v Hrvatsko seljaško stranko. Vidi se iz tega, da se gospoda ne upa voditi sama političen boj, temveč da vedno rabi nekoga, ki gre za njo v boj. Preje St. Radič, sedaj pa njegovi disidenti. S tem je tudi dovoljno povedan pomen nove stranke, ki bi se tudi lahko imenovala stranka tepenih generalov. — Kot temeljno točko svojega programa smatra nova stranka zahtevo po federalni ureditvi Jugoslavije. Država se naj bi razdelila v pet ravnopravnih federacij in sicer v Srbijo, Crno goro, Hrvatsko, Bosno in Hercegovino ter Slovenijo. V socialnem pogledu osvaja nova stranka temeljna načela hrvatskega seljaškega gibanja, torej Radiča, ker je samo on ustvaril in vodil to gibanje. Originalnosti gospodom od Zajednice torej ni očitati. Izvoljen je bil tudi že glavni odbor in predsedstvo stranke je sestavljeno sledeče: predsednik dr. Ivan Lorković, I. podpredsednik Tomo Jalžabetić, II. podpredsednik Stjepan Urojić, III. Mato Jagatić, IV. dr. Ladislav Polić. — Prvi tajnik je dr. Bazala, drugi pa dr. Jelasić. Blagajnik je dr. Barac. Člani predsedstva pa so še: Stjepan Kruhan, dr. Papratović, Ivan Perišić, dr. Trumbić in Ivan Zanić.

— Sokolski Tabor in Pribičevićev shod. Iz sokolskih krogov smo objavili dopis, v katerem se opozarja na neskladnost, da bo dvorana Sokolskega Tabora odprta ravno s Pribičevićevim shodom. Na ta dopis odgovarja nekdo v »Jutru« na način, ki pravzaprav niti ne zasluži odgovora, kakaj z argumentom, »mi smo plačali, mi odločamo, se take diskusije ne vodijo. Se manj pa z nesramnim očitkom o gotovih sokolstvu sovražnih elementih. Ta očitek naj gospodje naslovi kar na sebe, ker vse njih delo dokazuje, da so za sokolstvo samo tedaj, kadar jim to slepo sledi, da bi pa drugače ravno tako hoteli razbiti sokolske vrste, kakor so to ob volitvah že storili in kakor so ravno sedaj dokazali z napadom na »Orjunec«. Sicer pa o tej stvari zaključimo debato in prepuščamo odgovornost za posledice dejstva, da bo Sokolski Tabor odprt s Pribičevićevim shodom, onim, ki bodo tudi pri oddaji dvorane Sokolskega Tabora gledali na strankarsko pripadnost prirediteljev. Končno bodi še pripomnjeno, da ne bi ostali pisni odgovori v »Jutru« sebi zvesti, če ne bi zapisali še neresnice o zavaznikih klerikalizma. Treba jim zato čestitati!

— Včerajšnji »Slovenski Narod« je po sedmih letih vendarle prišel do spoznanja, da

se je drugače delil kruh s srbijskim kramjem in drugače prečanskim. Mogoče pride čez sedem let »Slovenski Narod« tudi do tega spoznanja, da je k temu krivemu postopanju bistveno pripomogel tudi »Slovenski Narod« in njegov izi šefi. Samo vprašanje je, če bo starina iz Knaflcove ulice še tako dolgo živel.

— »Delavski politik« bodi povedano, da je neslanost trditve, ko da bi nas delavska politika vznemirjala. V vseh socialnih, gospodarskih in kulturnih vprašanjih smo nastopili v delavskem zmislu in ko še ni bilo ne duha ne sluha o »Delavski politiki«, zagovarjali enotno delavstvo stranko, ki bi bila čisto samostojna in tudi od delavskih kapitalistov. In zaradi tega smo poudarili, da bi morala biti prva številka »Delavske politike« bolj programatična in da bi morala tudi povedati, na kakšni podlagi je bil dosežen kompromis med komunisti, skuplo okoli »Socialiste« in pa tretjo »gospodarsko skupino. Prav gotovo ni naša krivda, če je to vprašanje »Delavski politiki« nerodno. — Kar se pa tiče očitke demagogije, smo prav radi pripravljali na četi to vprašanje, smo že želi to »Delavski politiki«. Kolrebno snov bi dale razne zgodbe o prenosu zavoda za zavarovanje delavcev v Zagreb. Pa tudi sicer ne bi saovi manjkalo.

— »Delavska politika« priporoča »Borbu«, da bi po vsej pravici morala najprej sama sebi po njem, dokazuje nena dvignu duhovitost o fondu za oplemenitev diplomatske pasme.

NAŠI DELAVCI V TUJINI

Horst-Emscher, 8. jan. 1926.

Zadnjič sem vam opisal okorne razmere tukajšnjih brezposelnih Jugoslovenov. Od onega časa se pri nas še ni nič izpremenilo. To naj vam ilustrira sledeči slučaj, ki se je pripetil pred par dnevi:

Šestdesetleten mož s svo bratce je šel prosit podpore. Uradnik ga vpraša: »Kaj bi radi?« Brezposelni: »Prosim, d. bi mi dali še enkrat podporo.« Uradnik: »Dolgo časa vam ne bomo mogli dajati podpore. Glejte, da dobite kaj kako delo.« Brezposelni: »Vse sem že prehodil, na vse strani sem že pisal, toda povsodi dobim isti odgovor: »Ni delo.« Kaj let starih ljudi ne jemljemo na delo.« Kaj hočem torej?« Nato je šel k drugi uradni osebi, gajno ter izbral vso svojo prošnjo, od čega pripomnil pa je: »Danes vam je v sločom že enkrat, toda glejte, da se vam ne bo enkrat, če bomo ter si namreč tako, da bodo mislili ljudje, da se nimate 43 let ter vsa tuda v zvezi v službo.«

Tekom nadaljnjega razgovora je menil uradnik: »Saj imate v vašem društvu zastopnika — pred kraljevo je bil tu...« V D'ssel-dorfu na imate celo komitet. Zato ne izkušajte ti gospodje, da bi se pobričala vaša vlada za vas ter goskubela zato, da bi imeli Jugosloveni iste pravice kot vi uživate v Nemci in državljani drugih držav?«

Se eno iz Amerike. — Dobil sem poročilo iz Amerike, da je ponesrečil v rudniku na štok Stefan Kovina, doma iz Kalobija pri Celju. Utrčilo se je iz okola kamenje in ga tako zmečkalo, da je bil na mestu mrtve. Zapustil je malo rošestvo in ženo brez otrok. Blag mu spomin, ker je bil moj lastni brat.

Jakob Kopriša

Prosveta.

DRUGA MLADOST.

Veseloigra s tremi dejanji in predigro; napisal K. Scheinplug; poslovenil (iz češine) dr. F. Bradac; režiral Z. Rogoz.

Mixed-pickles znanstveni disput. Ljubzenskih vložk, varietetnih točk z bliskovitim preoblačenjem, dramatičnih poant, deus ex machina itd.; manjkalo je le duhovite omake, v kateri ponavadi take stvari plavajo. Zato smo pa bili par prav žaltavih banalnosti. Situacijska komika ni odpravljena z zdravo smešnostjo, ki izhaja vedno iz človeka. In v drugi mladosti ta ni zapadlena v delu, ampak v avtorju samem, ki nas svojim motivom najbolj sili k smehu. S socialno-higienično-propagandnega navdušenja bo lahko z mirno vestjo napisal še mnogo veseloiger za bodri in čili narodni prosvit; saj imajo vsi človeški izumi in znanstvena dognanja tudi slabe plati: parni kotel okvarja zrak z dimom, tramvaj pogaža ljudi, avtomobili vzbujajo zavist, injekcije zoper koze so uradni teror itd. Po večletnem znanstvenem prakticiranju z regeneracijo žlez ali pomlajevanjem se bo sleherni, ki je pismen smejal le komični zaostalosti g. Scheinpluga.

Justina ga. Medvedove je bila v svojem okvirju igralsko popolna kreacija; pisar v stilu je bil g. Košič; tip praške služky gđ. Ježkova. Ostali so igrali z malenkostno ambicijo, mestoma zelo rokodelsko.

Ne bavili bi se več z drugo mladostjo kot z delom, s katerim ničesar nismo izgubili, četudi bi se ne seznanili z njim. Ali zdi se nam, da dobimo zopet lekcijske za naše nerazumevanje takih importiranih umotvorov. Po vzporeditvi »Periferije« so pisali namreč praški »Nar. Listy« tole: V Ljubljani, v idiličnem provincijalnem mestu itd. — ta referat je bil nato odtisnjen v 7. št., str. 7. Gledališkega lista, ki ga izdaja naša uprava kr. narodnega gledališča. Tisti torej, ki forsira češke enodnevne pri nas bi rad na račun neznatne kvalitete tega importa mazal Ljubljano z eritimi tone in s provincio. Mislimo, da je Ljubljana glavno mesto Slovenije in s svojimi križi, težavami in delom prav tako kulturno resna kakor glavna svetovna centrala in si zato ne damo natvezati neslanosti in nesramnosti na lastnih tleh. Uprava naj izvoli — četiti članjara svojega glasila vsaj toliko, da si bo na jasnem, kje se nahaja, sicer se ji utegne pripetiti, da bo reproduciran prihodnjič v Gledališkem listu praških Narodnih listov referat, da so igrali Drugo mladost na podeželskem odru v zamorski koloniji v Ljubljani. I. Z.

PIRANDELLOV HENRIK IV.

Med vsemi deli dramskega pisatelja Pirandella najbolj slovi njegova tragedija Henrik IV., ki jo igrajo po vsem svetu, vloga Henrika samega je v igralskem oziru tako velika, da jo igrajo največji svetovni dramski umetniki. Prvi jo je kreiral znameniti Pirandellov igralec Rogero Rogeri. V Nemčiji pa jo igra z največjim uspehom slavni Moissi. Delo je globoko filozofsko in ostro veže historijo s fabulo znanega nemškega cesarja Henrika IV. Dejanje se vrši v sedanosti in ima svojo osnovo na sledečem dogodku. Vršil se je kostumiran sprevid, v katerem je nekdo predstavljal Henrika IV. Vseled zločina pade predstavljač Henrika s konja ter se pri padcu pobije na glavi. Posledica pade je bila blaznost, ki je trajala 20 let in v tej blaznosti igra dotičnik vloga Henrika IV. Pri naši vzporeditvi predstavlja naslovno vlogo g. Rogoz, ostale glavne vloge igrajo ga. Marija Vera, gna. Mira Danilova ter gg. Levcar, Osipovič in Peček. Štiri mlade ljudi, preoblečene v tajne svetnike Henrika IV. pa predstavljajo gg. Jan, Jerman, Sanein in Smerkolj. Sluga je g. Plut. Premijera Henrika IV. se vrši kot izven predstava. Režija je v rokah profesorja g. Šesta.

Drama.

13. jan., sredo: »Henrik IV.«, premijera. — Izven.

Opera.

12. jan., torek: »Hoffmannove pripovedke« Red F.

Pri današnji operni predstavi se pojeta Hatzejeva opera Povrtek in pa Leoncavallovi Glumači. Uprava je mesto baletov Favonova noč in Svatovac uvrstila k operi Povrtek znano opero Glumače ter je prepričana, da je s tem le ustregla želji abonementov. Povrtek se poje v običajni zasedbi, le mesto obolelega Betetta poje vlogo Stanca g. Rumpelj. V Glumačih pa imajo glavne vloge ga. Jenikova ter gg. Holodkov in Orlov. Predstava se vrši za red B.

Prva ponovitev naših pesnitve za so. li, mešani zbor in orkester se ponovi v petek dne 13. t. m. ob večer v veliki dvorani hotela Union. Vse to delo pozneje ne bo več izvajalo, saj vse naše zanimanje naj bo eno največjih del slovenske literature, opozarjamo vse, ki se zanimajo za resno koncertno glasbo na ta koncert. Predprodaja v Matični knjigarni.

GLAS IZ OBČINSTVA.

Delovanje Francozov nekdanj in Italijanov sedaj v naših krajih.

Ko smo bili od Nemcev v Avstriji posebno stiskani in blizu obupa, so nam prišli Francozi pod Napoleonom na pomoč in ustanovili so kraljestvo Ilirijo. Dobili smo tudi slovenske šole in v Ljubljani celo visoko šolo. Takrat se je oglašal naš buditelj Valentin Vodnik ter zavel »Ilirija« oživljenja. — Akoravne se je po Napoleonovem padcu pričel z novo, romski pritisk, vendar nas niso mogli več uničiti, ampak polagoma smo si priborili v Avstriji ravnopravnost. — Popolnoma nasprotno Francozom pa je sedaj nastop Italijanov pod fašistovskim generalom Mussolinijem v zasedenem avstrijski. Začeli so pritiskati še hujše kakor avstrijski Nemci. Toda kakor se Svabom ni posrečilo doživeti pogina našega naroda, tako se tudi Lahom ne bo, ker še živi duh slovenski in živel bo na vekom!

Dnevne vesti.

PRIČETEK KONCA.

Cesar si generali samostojne demokratske stranke pred pol letom niso mogli niti misliti, to se je že zdaj zgodilo. Učiteljstvo je zapustilo SDS.

Vse je hotela SDS ustrahovati in ni še pozabljeno, kako je vihtela bič nad učiteljstvom, da ga prisili k absolutni pokorščini.

Sedaj je prišel odgovor, temeljit in jasn odgovor. Učiteljstvo ne klone pred silo in ne gre z nasilneži. V svoji docela napačni politični ideologiji so mislili samostojno demokratski generali, da bodo s silo pridobili pristase. Zgodilo pa se je nasprotno, vsled nasilnosti so izgubili lastne pristase.

Pričetek konca nasilnikov se je pričel in pričelo ga je učiteljstvo, kar bo zgodovina učiteljstvu v čast zabeležila.

Nadaljni padci slede, ker SDS je grešila na vseh poljih. Pravica vendarle zmaga in zato zvezda SDS ugaša.

Kljub »Jutru« in potrpežljivemu papirju!

— Iz diplomatske službe. Imenovani so: Stevo Reiser za častnega konzula v Vancouveru v Kanadi; za tajnika v zunanjem ministrstvu Ivo Andrić in Bojislav Grujić, Boža Stanojević pa za tajnika pri našem poslanstvu v Washingtonu.

— Za sekcijnega šefa v trgovinskem ministru pri novoustanovljenem oddelku za obrtni pouk je bil imenovan zagrebški univerzitetni profesor Oton Bošnjak.

— »Uradni list« št. 2 z dne 9. jan. 1926 objavlja pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita za uradnike ministrstva za notranje posle ter izpizpe za statistike ministrstva za poljedelstvo in vode.

— Nemška šola v Stari Palanki, ki je bila zatvorena dne 7. septembra 1925 z utemeljitvijo, da je ne obiskuje predpisano število učencev, je bila te dni vsled intervencije nemškega poslanca dr. Hansa Moserja zopet odprta.

— Tisočdinarske novčance ne bodo zigosane. V zvezi z afero potvorjenih tisočdinarskih novčanic so poročali nekateri listi, da namerava finančno ministru tisočdinarske novčance žigosati. Ta vest ni resnična. Ministrstvo je razmišljalo o tem samo za slučaj, da bi bilo prišlo v promet večje število falsifikatov. Ker je pa sedaj ugotovljeno, da se to ni zgodilo ter se nahajajo vsi falsifikati v rokah oblasti, ne more biti govora o tem. V promet so jih spravili falsifikatorji sploh samo 30. Sicer pa bi bila stvar riskantna, kajti z žigosanjem bi bila dana raznim falsifikatorjem prilika za nove potvorbe žigov.

— Jugoslovensko-francosko slavlje v Nantesu. V nedeljo so se vršile v Nantesu v proslavo prijateljstva med Francijo, Jugoslavijo in Rumunijo velike slavnosti. Udeležil se jih je med drugim tudi naš pariški poslanik dr. Miroslav Spalajković. Na kolodvoru so ga pričakovali številni honorarji. Pred kolodvorom je tvorila velika množica občinstva aspalir. Vojaška godba je zaigrala jugoslovensko in francosko himno. Zvečer je bil v mestni dvorani slavnosten sprejem. S prisrčnimi besedami je razdrvil poslanika mestni župan belamie. V svojem govoru je omenil, da je bil Nantes med vojno azil srbskih diakov, ki so morali bežati iz domovine. Dr. Spalajković se je prisrčno zahvalil ter poudarjal bratstvo, ki je vezalo Srbijo in Francijo med svetovno vojno.

— Nov jugoslovenski časopis za prosveto. Znani sarajevski informator na etično-prosvetnem polju Vidović namerava, kot poročajo, pričeti z izdajanjem velikega prosvetnega lista, ki se bo bavil z vsemi panogami jugoslovenskega kulturnega življenja. List bo ilustriran. Redakcija bo v Zagrebu. Glavni urednik bo Vidović sam. Sodelovali bodo najznamenitejši jugoslovenski strokovnjaki vseh kulturnih strok. Kapital je baje že zasiguran. Na ta način bo izpolnjevalo privatno podjetje nalogo, ki bi bila pravzaprav stvar države.

— Tristo ljudi brez stanovanja v Sarajevu. Kljub vsem meram, ki so jih podzele oblasti, je v Sarajevu še vedno 300 ljudi brez stanovanja. Vzrok temu je, da se v Sarajevu skoro nič ne zida, nasprotno pa sili vedno več ljudi z dežele v mesto.

— Nov kovan denar. Tekom tega meseca se izdajo v promet novi srebrni petdinarski novci. Denar je izdelala francoska banka. Prvo serijo je Narodna banka že prejela.

— Spor med katoliki. V zadnjem času so nastali med zastopniki rimsko-katoliške hierarhije in starokatoliško cerkvi na Hrvaškem številni spori. Glavni povod je vprašanje, kateri cerkvi naj pripadejo božji hrami v onih cerkvenih občinah, ki so prestopili iz rimsko-katoliške cerkve v starokatoliško. Ker so ti konflikti zelo komplicirani, se je obrnila starokatoliška cerkev na prosvetno ministru s prošnjo, da ono reši vprašanje.

— Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje deset mest za gojence desinfektorske šole. Gojenci bodo dobivali brezplačno hrano in stanovanje in mesečno prispevek 200 Din. Šola bo trajala od 1. marca do 30. junija. Po dovršenem izpitu se namestijo gojenci za srezke desinfektorje. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. februarja 1926 pri higijenskem zavodu v Ljubljani.

Reklame ne potrebuje

O. BERNATOVIČ

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča!

— Umor 14letne deklice. V Kottbussu je bil izvršen te dni senzacionalen umor. V dekliški šoli nastavljeni kurjač Rihard Reginig je zvalil 14 letno učenko Herto Kuschke v kurilnico. Skušal jo je posiliti. Ker pa je deklica vpila, je bil toliko časa po njej, da je padla nezavestna na tla. Nato jo je pograbil ter jo vrgel v peč za centralno kurjavo, kjer je zgorela.

— Roparski napad na vlak v Nemčiji. Te dni so ustavili, kot poroča Wolffov biro, blizu Düsseldorfa neki brzovozni tovorni vlak roparji. — Take stvari se dogajajo, bi rekel Nemec, v Evropi samo na Balkanu. Pa če bi bilo temu tudi tako: balkanski roparji so vsaj nekoliko bolj »schneidige«, zakaj düsseldorfski so bili prepodeni — ne da bi bili prelili kapljico krvi — še predno so mogli iz voza, ki so si ga izbrali in v katerega so vložili, odnesti karkoli.

— Velikim malverzacijam so prišli te dni na sled na pančevskem magistratu. Ze-meseca junija lanskega leta je bilo notranje ministru obveščeno, da v pančevski mestni hiši ni vse v redu. Zato je uvedlo obširno preiskavo, ki je sedaj zaključena ter je ugotovila sledeče: Na mesnem davčnem uradu so se izdajala falsificirana potrdila o plačilu davkov. Zato je vložena zoper mestnega davkarja Martinovića kazenska ovadba, nakar je bil mož aretiran. Tudi v mestnem računskem uradu so prišli na sled raznim nerednostim in potvorbam. Zato so bili od službe suspendirani in aretirani mestni višji bilježnik Slavomir Vulešina, ravnatelj mestne plinarne Ing. Müller in mestni ekonom Svetislav Stanišić. Tudi proti mestnemu županu dr. Marganu je uvedena preiskava.

— Iso Lang v Stenjeju. Znani osiješki falsifikator papirja za svačice Iso Lang je že dalje časa v Stenjeju. Ker je povzročilo njegovo dolgotrajno bivanje v umobolnici med osiješkimi prebivalstvom različne komentarje, se je obrnil državni pravdnik na preiskovalnega sodnika z vprašanjem, kaj je pravzaprav z Iso Langom. Preiskovalni sodnik je odgovoril, da ni upravičen, da bi se zato zanimal, kajti zakon predpisuje, da mora trajati opazovanje umobolnih najmanj šest tednov, ne predpisuje pa, koliko časa sme sploh trajati. Tako je torej lahko mogoče, da bo trajalo opazovanje Langovega duševnega stanja še par let...

— Dunajski »Plattenbrüderje«. V neki dunajski gostilni je bila te dni plesna veselica. Okrog sedmih zvečer je prišla v lokal družba, obstoječa iz štirih pijanih ljudi, dveh moških in dveh žensk. Eden od moških je bil delavec dunajske plinarne Ludvik Nasseneder, pretepač in pijanec, čigar najljubša družba so bili dunajski »Plattenbrüderje«. Ker se je bala njegova sestra, ena od njegovih spremljevalk, videča, da je postajal rabijanten, ga je potisnila skozi vrata nazaj. Kmalu nato se je pojavil Nasseneder zopet sredi dvorane. Brez vzroka je potegnil revol-

ver ter ustrelil. Zadel ni nikogar. Navzoča stražnika sta ga aretirala, toda posrečilo se mu je pobegniti. Nenadoma pa se je mož vrnil, se okrenil proti enemu izmed stražnikov ter zaklical: »To je tisti pes! Ta mora biti še danes mrtev!« V trenutku je izvlekel zopet revolver ter oddal na stražnika strel. Ker ga ni zadel, je imel stražnik čas, da se je poslužil svojega službenega revolverja. Istočasno je naskočil »Plattenbrüderje« stražnika z odprtim nožem, toda strel iz revolverja je bil hitrejši kot Nassenederjeva roka in mož je padel, zadel v bedro. Kljub temu je okmal med padcem drugega stražnika z nožem tako, da je bil z njim vred prepeljan v bolnico.

— Samomor na dunajskem mestnem uradu za socialno oskrbo. Stefanija Duchowetz se je na Dunaju seznanila kot 16 letna deklica s skoro 10 letnim igralcem Hugonom Tesdeskom. Radi med njima nastalega razmerja se je sprla s svojo rodbino. Posledica ljubezni je bil otrok, ki je star sedaj 22 mesecev. Sprva sta živela ob skromnih dohodkih srečno in zadovoljno. Pozneje je postal igralec brezposeln in padla sta v veliko bedo. Živela sta od podpore. Dasi so jima hoteli opetovano odvzeti otroka ter ga dati v oskrbo občine, mati tega ni dopustila in tako sta živela dalje. Dne 2. januarja sta prejela zadnjo podporo. Ko sta prišla te dni zopet na urad, so jima pojasnili, da ne moreta živeti večno od podpore ter je stvari na podlagi zakona konec. Ker je tožila Duchowetzova, da je lačna, so izjavili, da jima bodo preskrbeli v uradniški kuhinji brezplačen obed. Obed jima je bil naročen. Medtem sta čakala v predsobi. Nenadoma pa je javil neki pisarniški uslužbenec, da se je vrgla Stefanija Duchowetz skozi okno na dvorišče. Zdravniki so hiteli na dvorišče, toda nesrečna deklica je bila že mrtva.

— Poizkus samomora v banki. Te dni je podzvel v sarajevski Agrarni in komercialni banki tamkajšnji trgovec Herman Drachler poizkus samomora. Izpil je stekleničico lizola. Vzrok: denarne zadrege.

— Čedni učitelji V novosadsko bolnico so pripeljali te dni osnovnošolskega učitelja Kazanskija iz Bačkega Gradišta, ker mu je njegov tovariš Celić iztaknil z nožem oko. Preprič je nastal med njima baje samo radi tega, ker je prošil Kazanski Celića, da bi ga naslednji dan zastopal, ker se je imel poročiti. Sovraštvo in ljubosumnost pa je obstajalo med pedagogoma že preje.

— Nevaren boj s satanom. Pri Sv. Bollenku pri Središču se je zabodel te dni viničar France Škrobelj, znan alkoholik, hoteč pregnati satana, ki ga je videl v svojem deliriju, z kuhinjskim nožem v bližino srca. Ko so čuli sostonovalci njegovo vpitje, so mu prihiteli na pomoč, toda bilo je prepozno, našli so ga umirajočega.

— 300 klopotov so našli te dni v koži lisice, ki so jo ustrelili v bližini Ftuja. Zver je bila s klopi takorekč posejana. Da je morala mnogo pretrpeti, si lahko mislimo.

— Volčji pes na plošči ledu. Te dni je priplaval mimo Vukovarja na plošči ledu volčji pes. Ker je morala stati žival bogve koliko časa na ledu, so ji zmrzle najbrže vse štiri noge. Nek mešan se je psa usmilil, ga potegnil na suho in vzel v svojo oskrbo.

— Družabni škandal v Londonu. Te dni se je vršila pred nekim londonskim policijskim sodiščem obravnava, ki je vzbujala v londonskih družabnih krogih veliko senzacijo. Na zatožni klopi je sedel sir Basil Thompson, prejšnji šef londonske kriminalne policije. Priča je bil med drugim znani londonski finančnik Reginald Mac Kenna. Bivši policijski šef je bil obtožen radi navedenega delikta. Sredi decembra je bil aretiran v nekem javnem parku, kjer so ga zasačili v nedvoumni situaciji z neko damo. Dama je bila, kot se je izkazalo mlada igralka. Obtožena je bila na malo denarno globo. Za gospoda policijskega šefa je bila stvar bolj resna. Ta je skušal stražnika, ki ga je aretirat, podkupiti, da bi ga bil izpustil. Ker je gospod Basil Thompson jako znana oseba, je bila dvorana nabit polna občinstva iz najboljših londonske družbe. Obtoženec je trdovratno tajil. Obravnava je bila preložena v svrhu zaslišanja nadaljnih prič.

— Bivši vojni minister artist v varietetu. V »Holland Park Hall-u« v Londonu nastopa trenutno skupina kozakov, ki proizvajajo bravurne točke v jahanju, poje in pleše. Impresario, ki se pokaže tudi tupatam na odru, je bivši general Savicki, svoječasn komandant carjeve telesne straže in poznejši ruski vojni minister. Po boljševiškem prevratu je pobegnil v Pariz. — Sic transit gloria mundi!

— Machar se hoče razporečiti. V praških družabnih krogih govore trenutno mnogo o predstojči razporeki znanega češkega pesnika in bivšega generalnega inspektorja češkoslovaške vojske Macharja. Jaromir Svato-pluk Machar se namerava razporečiti in vzeti v zakon soprog kapitana Zdenkovića, elegantno in v praški družbi dobro znano damo. Radi tega je prišlo te dni med njim in Zdenkovičem do dejanskega spopada, ki je vzbudil v Pragi veliko senzacijo. Kapitan Zdenković je naš državljani. Bil je svoječasn uslužbenec Lloydja v Trstu. Pozneje je ustanovil v družbi s svojim bogatim tastom v Trstu lastno brodersko podjetje. Njegov tast je bivši ravnatelj praške Kreditne banke Wessely.

Ljubljana.

1— Gosp. dr. M. Ambrožič, šef-zdravnik Zavoda za soc. higijensko zaščito dece v Ljubljani otvori nočjo, v sredo, ob pol 8. uri zvečer na šentjakovski šoli teoretsko praktični tečaj: Nega dojenčka. Tečaj je dovela brezplačen in je vstop vsakomur dovoljen.

Društvo oblačilnih delavcev v Ljubljani priredi v soboto, dne 16. januarja 1926 v vseh gornjih prostorih »Ljudskega doma« veliko predpustno veselico. Spored: Godba jugoslov. železničarjev, srečolov, šaljava pošta, ameriškanski zapor, ples. Vstopnina 10 dinarjev za osebo. Začetek ob 8. uri zvečer. Dostojne maske dobrodošle. — Odbor.

PRVIČ V JUGOSLAVIJI! SENZACIONELNO! POPOLNOMA NOVO!

CIRKUS MARCCO

Do skrajnosti napeti in velezanimivi doživljaji cirkuških artistov, sijajno prikazani v šestih velikih dejanjih. — V glavni vlogi nastopa priznana najmočnejši človek sveta, splošno priljubljeni:

MARCCO in prekrasna LOTTE LORING.

Krasni so prizori: Veliki požar cirkusa, ki ga povzroči član cirkusa-dresirana opica — Pot v novo življenje — Ljubosumnost vzrok nesigurnega nastopa na visokem trapezu nad levo kletko — Smrtonovarna vožnja po deroči vodi — Beg otroka iz instituta ter ponovni nastop na visokem trapezu nad levo kletko — Povrnjena sreča in lepa ljubezen — Velika cirkuška predstava z velikomestni msporedom itd. itd. Izvrstna igra vseh sodelujočih ter napeto zanimiva vsebina nam nudijo res imenitno zabavo.

Predstave v nedeljo ob: 3, 5, 6, 8, 9. — Ob delavnikih: ob 4, 6, 8, 9. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah. — Blagajna je odprta od 10. do 11. in od 2. (ob delavnikih od 3.) naprej. —

Prednaznani: Največji pomorski film vseh časov »MORSKI VRAG«.

Prvič v KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani (T. 12)

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza, dne 12. januarja 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 77, bl. 79; Tobačne srečke iz leta 1881, den. 324, bl. 327; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 210; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 960; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe d. d., Ljubljana, den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klubukov d. d., Skofja Loka, den. 115.

Blago: Orehovi hlodi od 30 cm prem. napr., ogledani, fco nakl. post., 2 vag., den. 650, bl. 670; bordonali 28-30 uo Piume, fco meja, den. 340; trami 3-3-6-8, 4-10 m, monte, napol suhi, fco vag. meja, bl. 300; deske 30 mm, 4 m, l. II., III., monte, fco meja, den. 500; pšenica 74 kg, 2 odst., fco vagon srem. post., bl. 290; koroza, umetno sušena, fco vag. srem. post., bl. 160; koroza, umetno sušena, fco vag. slav. post., bl. 165; koroza nova, času primerno suha, fco vag. naklad. post., bl. 125; koroza drobna domača, fco vag. slovenska postaja, bl. 165; oves rešetani, fco vag. nakl. post., bl. 190; ječmen, 62 kg, malo zaduhel, glasom vzorca, fco vag. bačka postaja, bl. 160; proso rumeno gl. vz., par. Ljubljana, bl. 225; ajda domača, fco vag. slov. post., bl. 260; ajda poljska, ocarinjena, fco jagomeja, bl. 251.50; otrobi debeli, domači, fco vag. slov. post., bl. 155; otrobi drobni, domači, fco vag. slov. post., bl. 135; otrobi

rženi, domači, fco vag. slov. post., bl. 120; fižol beli, rešetani, rinfusa, fco vag. srem. postaja, bl. 200; fižol rjavi, rešetani, rinfusa, fco vag. srem. postaja, bl. 200.

Borze.

Zagreb, dne 12. januarja. Devize: Newyork kabel 56.35-56.95, ček 56.175-56.775, London izplačilo 273.677-275.679, ček 273.55 do 275.55, Pariz 215-219, Praga 160.55-168.55, Curih 1089.14-1097.14, ček 0-1092.5, Milan izplačilo 227.21-229.91, Berlin 1340.5-1350.5, Dunaj 792-802.

Curih, dne 12. januarja. Beograd 9.16, Newyork 517.875, London 25.13125, Praga 15.385, Pariz 19.80, Milan 20.905, Bukarešta 2.34, Dunaj 72.90, Sofija 3.70, Berlin 123.25, Budimpešta 0.007215.

DOBAVE.

Direkcija državnih železnic v Zagrebu obvešča zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se licitacija glede dobave zakovic, razpisana na dne 21. januarja 1926, vrši šele 16. februarja 1926; licitacija glede dobave bakrenega materijala, razpisana na 20. januarja 1926 pa se bo vršila 19. februarja 1926.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe za dobavo 75, 100 in 75 kub. metrov mehkih suhih desk, za dobavo 80 kom. hrastovih pragov ter za dobavo 1721 kg raznih kovinskih stružcev. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. januarja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 500.000 kg pšenice. Dne 27. januarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materijala za mašenje, dne 28. januarja t. l. pa glede dobave parne lo-

komobile in Diesel-motorja. Dne 29. januarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave sten za lokomotive; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave ca. 54.000 kg raznih odlitkov iz jeklene litine; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave medenega materijala. Dne 30. januarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materijala za tračnice in skretnice, glede dobave 3920 komadov tračnic. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Prodaja pepela od bele litine. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani se vrši dne 19. januarja t. l. ofertalna licitacija glede prodaje 2490 kg pepela od bele litine. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

× Prodaja. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani se vrši dne 26. januarja t. l. ofertalna licitacija glede prodaje različnega staraga bakra in cinkove pločevine. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

× Lyonski velesemenj. Lyonski velesemenj se vrši letos od 1. do 14. marca. Prijavnice dobijo interesi v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

MRIZ V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 13. januarja. Zadnja dva dni v Beogradu sneži in je nastopil hud mriz. Iz južne Srbije in Albanije javlja jo o velikih zametih, ki so dva do tri metre visoki. Po poročilu meteorološke postaje v Petrovaradinu je bilo v naši državi takole vreme: Petrovaradin:

— 7.7° C, jasno; Beograd: — 13° C, sneg; Osijek: — 10° C, jasno; Brod: — 10° C, sneg; Sarajevo: — 11° C, oblačno; Mostar: — 4° C, oblačno; Kotor: 0° C; Šibenik: — 4° C, jasno; Skopje: — 7° C, sneg; Kragujevac: — 10° C, jasno. Z danes se pričakuje, da ostane v državi hladno in vetrovno vreme z malo snega. V Primorju in v vzhodnih delih države bo pihal močnejši veter, nastopila bo megla in padlo bo prav malo snega a brez dežja. Temperatura bo še nekoliko padla.

MANDŽURIJA ODPADNE OD PEKINGA.

Shanghai, 13. januarja. Kakor javlja jo japonska oblastva iz Mukdena, je maršal Čang-so-lin izjavil, da bo Mandžurija prekinila vse administrativne in prometne zveze s Pekingom.

AVSTRIJSKA VLADA ODSTOPI.

D naj, 13. januarja. Krščansko-socialna stranka je sklenila, da Ramekova vlada jutri v četrtek odstopi. Iz bodoče vlade mora odpasti razen zunanjega ministra Mataje tudi finančni minister dr. Ahrer.

NEMŠKA BANKA ZNIZALA DISKONTNO MERO.

Berlin, 13. januarja. Državna banka je znižala diskontno mero od 9 na 8%

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Da, žena je, njena prsa so tako močno razvita, kot je pri njej vse velikansko. Po vsem telesu je pokrita z živordečimi lasmi, in ne le redko, temveč zelo gosto, da je videti kakor kožuhočina, a lasje so povsod zelo dolgi. Porastel je tudi obraz, ki pa ne tvori brade, povsod vise dolgi, živordeči lasje. Vseeno pa razločijo natančno oči, nos in usta. Ta so zelo velika, sicer pa obraz ni divji, temveč še celo nežen, v tem trenutku pa prevladuje izraz začudenja.

Opica ni! Človek je, čeprav je žena pokrita z lasmi! Slučajno se ozre Adam navzgor, zagleda pošast na veji; takoj spozna, da velja pozornost njemu oziroma njegovemu dežniku. Tako ga še nadalje odpira in zapira, da lahko nemoteno opazuje.

To traja približno deset minut. V sličnih situacijah je kaj takega zelo dolgočasno, divja žena pa strmi neutrudljivo v zeleni dežnik.

Slednjič se naveliča mojster Adam igre, položi dežnik na tla, vstane, in stopa lepo počasi proti pošasti. Z eno roko potegne iz žepa tobačno dozo, z drugo pa sname cilindar.

»Prosim, dovolite — moje ime je Green, Adam Green. Izvolite tobaka? Izvrsten...«

(177)

Stavka ne dokonča, zakaj ženska pošast je čakala, da se ji je Adam precej približal; še vedno ga motri, zdaj pa gotovo iz strahu — nenadoma skoči navzad in že visi na veji drevesa, ki je najmanj deset metrov oddaljeno, še enkrat skoči in še stoji na veji tretjega drevesa — potem nadaljuje beg po tleh in kmalu izgine v pragozdu.

»To je nepopisno!« se čudi Leonor. »Enakih skokov ne napravi nobena opica! Kakšno bitje je le to?«

»Prepili ste jo!« zakliče Georg. »Moral bi mirno dalje sedeti!«

»Da, morda do svoje smrti, in dežnik vedno odpirati in zapirati? Slišite, živeti nameravam še petdeset let.«

»Pa vendar ni bilo treba uganjati takih budalosti.«

»Budalosti? Razodeti sem ji hotel svojo ljubezen; če hočeš pridržati žensko, storiš to edino, če ji govoriš o ljubezni.«

»Da, uspeh sem videl,« se nasmehne Georg.

»No, le počakajte še malo! Tako delajo vse ženske; če jim govorimo o ljubezni, najpreje beže; ampak to ne traja dolgo, kmalu se vrnejo in žele slišati nadaljevanje. Le pazite, bo že spet prišla, ali pa sploh ni ženska. No, mr. Georg, vi me že ne boste učili, spoznavati ženske. Tudi jaz sem bil mlad, in kako lep postal ven mladenič sem bil tedaj, ko še nisem imel gumijaste noge, in kako sem skakal pri plesu, in znam še

vedno — ne, ne, ta se gotovo vrne.«

Adam si počasi obriše nos.

»Adam, vi ste original,« se smeje Georg in tudi Leonor se mora smejati.

Adam je zopet prijel dežnik in se vlegel v travo; zraven pa besediči dalje:

»Ne, res, s tole bi se pa rad oženil. Taka ženska je že davno moj ideal. Prav takole sem si vedno želel. Rdeči lasje — živo rdeči — in mnogo las, to je meni všeč, kaj takega rad vidim na ženskah. Slišite, kako bo to prijetno, ko jo bom česal — in ji spletal kite — zadaj in spredaj in na vsem telesu — in ko bom šel z njo na izprehod — tudi skakati po drevesih se bom naučil — in ko bova skakala v svojem vrhu od drevesa do drevesa — vedno za stavo — to se pravi, žuželke in deževniki ne bodo prišli na mojo mizo — no da, ob nedeljah, h kompotu...«

Georg in Leonor se nasmeheta prav od srca. Predstavljati si pač moramo majhnega, suhega možica in poleg njega velikansko divjo ženo, polno spletenih kit.

»Na, kaj se pa smejita? Menda mislita, ker sem majhen? Menda mislita, da se bojim? O, ji že pokažem, kdo je hišni gospodar. In če je še tako velika in debela, prijel jo bom kar za...«

Nenadoma se nehata onadva smejati in zakričita od strahu in tudi Adam se zdrzne. Vidi sicer nič, tembolj pa občuti.

(Dalje prih.)

Ne kupite prej nobenega šivalnega stroja, dokler ne ogledate in preizkusite

JOSIP PETELINC-a
strojev znamke

Gritzner, Adler, Phöniks

Iz najboljših švicarskih pletilnih strojev „DUBIED“, nadomestne dele, čolničke, igle za vse sisteme, pnevmatiko, dele za kolesa, olje i. t. d.

Večletna garancija! Delavnica na razpolago! Na malo! Na veliko

Absolventinja

trgovske šole išče mesta kot praktikančinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikančinja«.

Mlada gospodična

vesele narave želi poznanstvo z istakim gospodom od 18 do 25 let. — Ponudbe s sliko, katero se na zahtevo vrne, pod šifro »Hiacinta« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

PREMOG - ČEBIN

Glavna ulica 1/II. - Telefon 56.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče službe. Gre tudi na deželo ter nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Natančnac«.

Kupi se

dobro ohranjen otroški voziček. Ponudbe na upravo lista pod: »Voziček«.

Dijak

sprejme inštrukcije. — Ponudbe na upravo lista pod: »Inštrukcija«.

Svojim znanjem napravite veselje

s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri tvrdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcov, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klate, vezeno čipke, torbice, nahrbtnike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani cen. — Na veliko in malo!

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

Fotografski pomočnik

debor in spreten, ki mu je dobro znano vse fotografsko delo kakor tudi posnemanje, se išče. Ponudbe je poslati na Atelier Michajlovič, Negotin (Krajinca), Srbija.

Med. trčani

najtinejši v posodah po 50 kg razpošiljam proti povzetju 725 Din, pri nakazilu denarja vnaprej za 700 Din franko kolodvor Borovo. Franjo Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552